

Araştırma Makalesi • Research Article

İflasın Ertenilmesi ve Borca Batıklık: Bir Uygulama *

The Postponement of Bankruptcy and Overindeptedness: An Application

Fikret Otlu ^a, Şakir İşleyen ^{b,**}, Hamza Kaya ^c

^a Prof. Dr., İnönü Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü, 44280, Malatya/Türkiye.
ORCID: 0000-0002-1264-1732

^b Dr. Öğr. Üyesi, Van Yüzcüncü Yıl Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ekonometri Bölümü, 65080, Van/Türkiye.
ORCID: 0000-0002-8186-1990

^c İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 44280, Malatya/Türkiye.
ORCID: 0000-0002-3432-3356

MAKALE BİLGİSİ

Makale Geçmişi:

Başvuru tarihi: 10 Temmuz 2018

Düzeltilme tarihi: 28 Temmuz 2018

Kabul tarihi: 02 Ağustos 2018

Anahtar Kelimeler:

İflas

İflasın Ertenilmesi

Borca Batıklık

ARTICLE INFO

Article history:

Received July 10, 2018

Received in revised form July 28, 2018

Accepted August 2, 2018

Keywords:

Bankruptcy

Postponement of Bankruptcy

Overindeptedness

ÖZ

İflasın ertelenmesi, borca batık durumda bulunan, şirket tarafından sunulan; somut öngörüler içeren, ciddi ve inandırıcı bir iyileştirme projesi çerçevesinde bu durumdan kurtulması kuvvetle muhtemel bulunan kooperatiflerle sermaye şirketleri için öngörülmuş bir hukuki korunma yoludur. Borca batıklık ise şirket aktifleri -yıllık bilançoda olduğu gibi defter değerleriyle değil- fakat gerçek (olası satış değerleri) değerleriyle değerlemeye tabi tutulsalar bile alacaklıların, alacaklarını alamamaları, yani şirketin borç ve taahhütlerini karşılayamaması durumudur. “İflasın Ertenilmesi ve Borca Batıklık: Bir Uygulama” başlıklı bu çalışmada, genel olarak iflas, iflasın ertelenmesi, iflasın ertelenmesinin şartları ve borca batıklık konuları ele alınarak Van ilinde iflas erteleme talebinde bulunan bir şirketin borca batıklık bilançosu düzenlenerek, değerlendirilmiştir.

ABSTRACT

The postponement of bankruptcy is the legal protection for the associations and financial companies which are overindepted and are highly-likely to be recovered that companies present reliable forecasts, include convincing and serious betterment project to be saved. The legal situation of overindeptedness is assets of the company which could not fulfill the payments to debate even by evaluating assets according to their real value (potential selling value) – opposite to evaluating according to annual financial statement which evaluates them according to book value – so the company cannot fulfill the commitments and debts. In this study with the title of “The Postponement of Bankruptcy and Overindeptedness: An Application”; bankruptcy, postponement of bankruptcy, terms of postponement of bankruptcy and overindeptedness are being approached by examining a Van’s company’s demand of postponement of bankruptcy and issuing an overindeptedness balance sheet for them to evaluate their works.

1. Giriş

İflas sistemi, eski zamanlardan bu yana özel bir önem arz etmektedir. Roma hukukunda borçlunun tüm alacaklıların eline bırakılması, önce bedeni üzerinde daha sonra tüm mallarının zilyetliğinin borçluya geçirilmesi şeklinde başlayan uygulama, tarih içinde sadece borçlunun mal varlığıyla sorumluluğuna ve külli bir tasfiye usulüne dönüşmüştür (Atalay, 2010). İflas, Arapça kökenli bir

sözcük olan “fülüs” a; yani değer ifade etmeyen anlamına gelen bir kökten türemiş ve “parayı pulu bitirmek” şeklinde tanımlanmıştır (Atalay, 2010; Kırtıloğlu, 2007). İflasa tabi kişiler kural olarak tacirlerdir. Gerçek kişiler gibi tüzel kişilerde tacir olabilir.

İflastan sadece işletme sahipleri değil, alıcılar, çalışanlar, satıcılar, kredi kurumları ve devlet olmak üzere pek çok taraf zarar görür. Bu zararın önüne geçmek için mevzuatımız,

* Bu çalışma, 2017 yılında Yüzcüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tarafından kabul edilen “İflasın Ertenilmesi ve Borca Batıklık: Bir Uygulama” adlı Yüksek Lisans tezinden türetilmiştir.

** Sorumlu yazar/Corresponding author.

e-posta: sakirisleyen@yu.edu.tr

sermaye şirketleri ve kooperatifler için bir açıdan, iflastan kurtuluş yolu öngörmüştür. Bu kurtuluş yolu, “iflasın ertelenmesi” müessesesi tarafından sağlanmaktadır.

İflasın ertelenmesi, borca batık bir halde olan sermaye şirketi/kooperatifin ekonomik durumunun iyileşmesi muhtemel olması durumunda borçlu şirketin veya kooperatifin iflasının önüne geçmesini sağlayan bir müessesedir. Bu bağlamda iflas erteleme müessesesinin temel amacı, finansal yapısı bozulmuş ve iflası istenmiş olan bir sermaye şirketinin, gerekli tedbirler ve iyileştirici önlemler alınarak, varlığını ve faaliyetlerini devam ettirmesinin sağlanmasıdır (Bitlisli ve Yılmaz, 2016).

Bu çalışmanın amacı, 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümleri gereğince iflasın ertelenmesinin şartları ve borca batıklık incelenerek Van ilinde iflas erteleme talebinde bulunan bir firmanın borca batıklık bilançosu ile talebini incelemektir.

2. Genel Olarak İflas

Şirketlerin varlığının sona ermesi durumuna iflas denir. İflastan menfi yönde etkilenen birçok taraf vardır. Bunlar; işletme sahipleri, personeller, kreditorler, alıcılar ve satıcılar olabileceği gibi devlet de sayılabilir (Özkan, 2013).

Kanunda iflas yolları takipli ve takipsiz iflas olarak düzenlendikten sonra, takipsiz (doğrudan) iflas da kendi içinde alacaklıların ve borçlunun talebiyle doğrudan iflas olarak ikiye ayrılmıştır. Takipsiz iflası takipli iflastan ayıran başlıca fark, bu yola başvurabilmek için kanunun aradığı özel iflas sebeplerinin de gerçekleşmiş olmasıdır (Özkes, 2007).

İflasa tabi kişiler kural olarak tacirlerdir. Gerçek kişiler gibi tüzel kişilerde (kollektif, komandit, anonim, limited ve kooperatif şirketler) tacir olabilir. Buna göre iflasa tabi kişiler; tacirler, tacir olmamakla birlikte tacirler hakkındaki hükümlere tabi olanlar ve yine tacir olmadıkları halde özel kanun hükümlerine göre iflasa tabi olanlar şeklinde sınıflandırılır.

İflas tasfiyesinin normal son bulma şekli, iflasın kapanması şeklinde olur. Fakat iflas tasfiyesi devam ederken bazı sebeplerle iflas kaldırılabilir ve bununla da iflas sona erer.

Şirketlerin iflas etmesi sadece kendi tüzel kişiliklerini etkilemekle kalmamakta bunun yanında, kendisiyle ticari ilişkisi bulunan alacaklılarını, çalışanlarını hatta iflas etmiş şirketin büyüklüğü oranında faaliyet gösterdiği piyasaları da olumsuz yönde etkilemektedir. Bu durumda borca batık olan şirketlerin; kendisinin, alacaklıların, çalışanlarının ve piyasaların, iflasın olumsuz neticelerinden etkilenmemesi açısından iflas erteleme müessesesi hayati önem taşımaktadır (Şimşek, 2014).

3. İflasın Ertelenmesi

İflâsın ertelenmesi müessesesi, hukukumuzda uzun zamandan beri mevcut olan, ancak fazla işlerliği olmayan bir kurumdu.

Ülkemizde ekonomi alanında bazı yapısal reformların yapılması zorunluluğu iki binli yılların başında ortaya çıkan ekonomik krizle oldu. Hukuksal alanda gerekli değişikliklerin yapılması, ekonomi alanında

gerçekleştirilmesi planlanan yapısal reformların başarılı olması için zorunluydu. Bu nedenle 2002 yılında mali sektöre olan borçların yeniden yapılandırılmasının sağlanmasına yönelik İstanbul Yaklaşımı olarak ifade edilen 4743 sayılı kanun çıkarıldı. Hemen sonrasında 2003 ile 2004 yıllarında 4949 ve 5092 sayılı Kanunlar da çıkarılarak yürürlüğe girdi.

İflasın ertelenmesi kurumu, iki binli yıllarda çıkarılan kanunlar ile sermaye şirketlerine ve kooperatiflere işlerlik kazandırmış ve hukuki bir çare olmuştur. Daha önce Türk Ticaret Kanunu'nun 324/2 maddesinde ve Kooperatifler Kanunu'nun 63'üncü maddesinde yetersiz bir şekilde düzenlenen ve bu açıdan işlevsiz bir durumda bulunup unutulmuş iflâsın ertelenmesi kurumu, 4949 sayılı Kanun ile İcra ve İflâs Kanunu'na eklenmiştir. İflâsın ertelenmesinin İcra ve İflâs Kanunu'nun 179'uncu maddesinde ayrıntılı olarak düzenlenmesi ile birlikte, bu kurum; uygulamada en çok rağbet gören müesseselerden birisi olmuştur.

İflasın ertelenmesi müessesesi, İİK Tadil Komisyonunda detaylı olarak ele alınmış ve İsviçre'deki gelişmeler paralelinde, hatta bu gelişmeleri aşacak şekilde yeniden düzenlenmiştir (Öztek, 2006). Bu yeni düzenleme ile ödeme güçlüğü içerisinde bulunan sermaye şirketleri veya kooperatiflere iflastan kurtulmaları için kanunla son bir şans verilmiştir (Özalp, 2013).

İflasın ertelenmesi müessesesinin amacı hakkında öğretilerde çeşitli görüşler ortaya atılmıştır. Bu görüşler arasındaki çeşitlilik, iflasın ertelenmesi müessesesinin kanunen düzenlenmesinin öncelikli amacının borçluları mı, alacaklıları mı, yoksa kamu menfaatinin korunması mı olduğu hakkındadır (Eroğlu, 2014).

İflasın ertelenmesinin amacı bir Yargıtay kararında; “ sermaye şirketinin ve kooperatifin ekonomi içinde kalarak faaliyetine devamını sağlamak ve alacaklıları iflasa bağlı olumsuz sonuçlardan etkilenmesinden korumak” olduğu belirtilmiştir (Bitlisli ve Yılmaz, 2016). Mezkûr kararlar sermaye şirketi ve kooperatifin iflasının ertelenmesiyle; ödeme güçlüğü içinde olan şirketle birlikte şirketten alacaklı olanların da çıkarlarının gözetildiği açıkça görülmektedir (Güngör, 2016). Bu bağlamda, iflasın ertelenmesi, yalnızca borca batık olan şirket veya kooperatifin ödemelerini erteleyerek normal faaliyetine devam etmesini değil, borçlu şirket veya kooperatiften alacaklı olan tedarikçi, taşeron, işçi, finans kuruluşu ve personel için iflasa nispeten bir tahsilat umudu veya daha olumlu bir netice doğurmaktadır (Aslanoğlu vd., 2014; Arslan, 2008).

Erteleme kararı üzerine borçlu aleyhine hiçbir takip yapılamamakta ve karardan önce başlamış olan takipler de durmaktadır. Bu süre içinde ihtiyati tedbir ve ihtiyati haciz kararları uygulanamayacak; bir takip muamelesi ile kesilebilen zaman aşımı ve hak düşüren müddetler de işlenemeyecektir. Erteleme sırasında taşınır, taşınmaz veya ticari işletme rehiniyle temin edilmiş alacaklar nedeniyle rehinin paraya çevrilmesi yoluyla takip başlatılabilir veya başlamış olan takiplere devam edilebilir. Ancak yapılan bu takipte muhafaza tedbirleri uygulanamayacak ve rehinli malların satış işlemi gerçekleştirilemeyecektir (Diril, 2014).

3.1. İflasın Erteleenmesinin Şartları

İflasın ertelenmesinin gerçekleşmesi için bir takım şartları bulunmaktadır. Bunlar; borçlunun sermaye şirketi veya kooperatif olması, borca batıklık durumunun mahkemeye bildirilmesi, borçlunun mali durumunun iyileştirilmesi ümidinin bulunması, alacaklıların durumu iflasın açılmasına oranla daha kötü bir duruma sokulmaması, iflasın ertelenmesinin talep edilmesi, iyileştirme projesinin mahkemeye sunulması, fevkalade mühletten yararlanılmamış olması, iflasın erteleme masraflarının mahkeme veznesine depo edilmesi ve şirketin veya kooperatifin mahkemece iflasın ertelenmesine layık görülmesi gibi şartlar sayılabilir.

3.1.1. Borçlunun Sermaye Şirketi veya Kooperatif Olması

Yasal düzenleme, iflas erteleme fırsatını, iflasa tabi olan bütün şahıslar bakımından değil, ticaret şirketlerinden sadece sermaye şirketleri ve kooperatifler için kabul etmiştir (Güngör, 2016; Çetin, 2010). Sermaye şirketleri; anonim şirketten, limited şirketten ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketten ibarettir (TTK, 2011). Dolayısıyla borca batıklık sebebiyle sermaye şirketi olmayan ticaret şirketleri ve gerçek kişi tacirler doğrudan doğruya iflas yoluna gidemeyecekleri gibi iflasın ertelenmesi de talep edemeyeceklerdir (Eroğlu, 2014).

3.1.2. Sermaye Şirketi veya Kooperatifin Borca Batık Olması

İflasın ertelenmesinin en önemli ve ön koşulu, sermaye şirketleri ve kooperatiflerin borca batık bir durumda olmasıdır (Beylik, 2011; Diril, 2014). Bu zorunlu bir koşuldur. Zira borca batık olmayan bir sermaye şirketi/kooperatif iflasın ertelenmesini talep edemez (Diril, 2014).

Kanun koyucu, borca batıklık kavramı yerine şirket aktiflerinin alacaklıların alacaklarını karşılamaya yetmemesi (TTK, 2011) veya şirket borçlarının şirket mevcudundan fazla olması (TTK, 2011) ifadelerini kullanmıştır (Güçlü, 2016).

İflasın ertelenmesinin talep edilebilmesi için, öncelikle borca batıklığı muhtemel gösteren somut ve hukuki deliller ibraz edilmesi gerekir. Bunun için sermaye şirketinin aktif kısmının muhtemel satış değerleri üzerinden bir ara bilançosu düzenlenir. Borca batıklık olgusu bir ara bilançodan veya son yılın bilançosundan anlaşılır (Dumanoglu, 2011; Beylik, 2011).

Borca batıklık bilançosundan hareketle sermaye şirketi/kooperatifin aktifi borçlarını karşılamaya yetmediğinde, burada yönetim kurulu aktif ile borç arasındaki açığın ne kadar olduğuna bakmadan sermaye şirketi veya kooperatifin iflasını istemek zorunda kalır. Doktrinde yapılan bir yoruma göre, mahkemeye tevdi edilen borca batıklık beyanında borçların, aktifi 1 TL kadar aşmış olması bile yeterli görülmektedir. Yargıtay verdiği bir kararda, sermaye şirketi veya kooperatifin iyileştirilmesinin mümkün olması halinde ve aktiflerin borçları karşılama oranı yüzde 20-25 seviyesinin altına düşmediği takdirde iflasın ertelenmesini kabul ettiğini belirtmiştir. Aksi halde

iyileştirilmesi mümkün olmayacak şekilde borca batmış bir sermaye şirketi veya kooperatifin, iflasının ertelenmesi talep edilemeyecektir (Y. 19.HD. 25/5/2000, 2000/2197 E., 2000/3957 K.; Uzay, 2008; Yılmaz, 2009; Yıldız, 2016).

3.1.3. Borca Batıklık Bilançosu Örneği

Bir firma, bazı nedenlerden dolayı borca batık olduğunu tahmin ederek ara bilanço çıkartmıştır. Bu nedenle örneğimizde; bilirkişiler tarafından hazırlanan, rayiç (gerçek) değerler üzerinden borca batıklık bilançosu gösterilmiştir.

İflas erteleme talebi ile mahkemeye başvuran, inşaat sektörüyle uğraşan XYZ İnşaat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'nin iflas erteleme talebine ilişkin mahkemeye tevdi ettiği ara bilanço ve mahkemece yaptırılan bilirkişi incelemesi sonunda şirketin borca batıklığa esas bilançosu aşağıdaki tabloda düzenlenmiştir;

Tablo 1. XYZ Şirketinin Ara Bilançosu ve Borca Batıklığa Esas Bilançosu (Aktifler)

	Ara Bilanço	Borca Batıklık Bilançosu
Aktifler	Kayıtlı Değer	Rayiç Değer
I. Dönem Varlıklar	5.985.018,70	4.075.668,64
A. Hazır Değerler	30.201,87	30.201,87
1. Kasa	8.000,88	8.000,88
2. Bankalar	22.200,99	22.200,99
B. Ticari Alacaklar	3.862.703,06	1.953.353,00
1. Alıcılar	1.087.153,00	1.087.153,00
2. Verilen Teminatlar	866.200,00	866.200,00
3. Şüpheli Ticari Alacaklar	1.909.350,06	0,00
C. Diğer Alacaklar	12.383,00	12.383,00
1. Diğer Alacaklar	12.383,00	12.383,00
D. Stoklar	1.523.898,32	1.523.898,32
1. Verilen Sipariş Avansları	1.523.898,32	1.523.898,32
E. Diğer Dönen Varlıklar	555.832,45	555.832,45
1. Peşin Ödenen Vergiler	265.225,35	265.225,35
2. İş Avansları	290.607,10	290.607,10
II. Duran Varlıklar	4.671.543,04	8.432.958,60
A. Ticari Alacaklar	2.257.000,00	2.257.000,00
3. Alıcılar	2.257.000,00	2.257.000,00
B. Maddi Duran Varlıklar	1.517.685,03	5.060.310,44
1. Makine ve Tesisatlar	156.425,71	314.476,00
2. Taşıtlar	3.391.457,85	4.703.018,94
3. Demirbaşlar	52.203,93	42.815,50
4. Birikmiş Amortismanlar	2.082.402,46	0,00
C. Maddi Olmayan Duran Varlıklar	896.858,01	1.115.648,16
1. Haklar	1.121.026,25	1.115.648,16
2. Kuruluş-Örgütlenme Giderleri	1.831,07	0,00
3. Birikmiş Amortismanlar	-225.999,31	0,00
Aktifler Toplamı	10.656.561,74	12.508.627,24

Tablo 2. XYZ Şirketinin Ara Bilançosu ve Borca Batıklığa Esas Bilançosu (Pasifler)

	Ara Bilanco	Borç Batıklık Bilançosu
Pasifler	Kayıtlı Değer	Rayiç Değer
I. Kısa Vadeli Borçlar		
A. Mali Borçlar	1.707.028,52	1.707.028,52
1. Banka Kredileri	1.707.028,52	1.707.028,52
B. Ticari Borçlar	7.003.513,97	7.003.513,97
1. Satıcılar	441.751,06	441.751,06
2. Diğer Ticari Borçlar	6.561.762,91	6.561.762,91
C. Diğer Borçlar	124.886,66	124.886,66
1. Personele Borçlar	95.972,66	95.972,66
2. Diğer Çeşitli Borçlar	28.914,00	28.914,00
D. Alınan Avanslar	39.040,00	39.040,00
1. Sipariş Avansları	39.040,00	39.040,00
E. Ödenecek Vergi ve Yükümlülükler	378.783,70	384.283,70
1. Ödenecek Vergi ve Fonlar	333.532,71	333.532,71
2. Ödenecek SGK Kesintileri	45.250,99	45.250,99
3. Vadesi Geçmiş Ertelen. veya Tak. Ver. ve Diğ. Yük.	-	5.500,00
Kısa Vadeli Yabancı Kay. Toplamı	9.253.252,85	9.253.252,85
II. Uzun Vadeli Kaynaklar	-	-
A. Mali Mali Borçlar	1.972.871,34	1.972.871,34
1. Banka Kredileri	1.035.274,17	1.035.274,17
2. Finansal Kiralama Borçları	1.140.286,38	1.140.286,38
3. Ertelenmiş Finansal Kira. Borçları (-)	202.689,214	202.689,214
B. Ticari Borçlar	862.501,55	862.501,55
1. Satıcılar	366.000,00	366.000,00
2. Diğer Ticari Borçlar	496.501,55	496.501,55
Uzun Vadeli Kaynak Toplamı	2.835.372,89	2.835.372,89
III. Öz Kaynaklar		
A. Ödenmiş Sermaye	244.000,00	-
B. Geçmiş Yıllar Karı	946.030,41	-
C. Dönem Net Karı (Zararı)	-2.622.094,41	-
Öz Kaynaklar Toplamı	-1.432.064,00	-
Pasif Kaynaklar Toplamı	10.656.561,74	12.094.125,74

Tablo 3. Karşılaştırmalı Olarak Borca Batıklık Oranının Hesaplanması

Ara Bilanço'ya göre Borca Batıklık Hesaplaması	Güncellenmiş Bilanço'ya göre Borca Batıklık Hesaplaması
10.656.561,74 -12.088.625,74 = -1.432.064,00 (Negatif)	12.508.627,24 - 12.094.125,74= 414.501,50 (Pozitif)
Borca Batıklık Oranı = %88	Borca Batıklık Oranı = %103,4

Örneğimizde şirket ara bilanço üzerinden borca batıklık durumu negatif ve borca batıklık oranı 0,88 olması nedeniyle teknik olarak borca batık olduğu görülür. Güncellenmiş

bilanço'ya göre ise borca batıklık, pozitif ve borca batıklık oranı 1,03 olması nedeniyle borçlu şirketin borca batık olmadığı sonucuna varılır. Bu bağlamda davacının borca batık olmadığını saptanması halinde, artık iyileştirme projesi irdelenemez. Böyle bir durumda davanın reddine karar verilmelidir (Aydemir, 2013).

3.1.4. Borca Batıklık Durumunun Mahkemeye Bildirilmesi

İflasın ertelenmesi borca batıklık halinde söz konusu olabileceğine göre iflasın ertelenmesinin söz konusu olabilmesi için, öncelikle ortada bir iflas hali yaratacak bir borca batıklık durumunun mevcut olması ve bu durumun da mahkemeye bildirilmesi gerekir. Nitekim iflasın ertelenmesinin düzenlendiği gerek TTK'nın 376. maddesi gerekse de İİK'nin 179. madde hükmü, şirketin borca batıklık durumunun mahkemeye bildirilmesinin gerekliliğine işaret etmektedir (Seyfi, 2007; Arzova, Yavaş ve Küçük, 2016).

Borca batıklık bildirimini sermaye şirketinin veya kooperatifin yeterli sermayesi bulunmaksızın ekonomik ilişkilerini devam ettirmesine ve böylece üçüncü kişilerin zarara uğratılmasına engel olacağından, sermaye şirketinin veya kooperatifin mevcut alacaklarını koruduğu gibi, sermaye şirketinin veya kooperatifin gelecek dönemlerindeki alacaklılarını ve kamuyu da muhafaza eder (Işık, 2010).

3.1.5. Borçlunun Mali Durumunun İyileştirilmesi Ümidinin Bulunması

Bir işletmenin ekonomik durumu yönünden iyileştirme kavramı, o işletmenin içinde bulunduğu likidite noksanlığı veya borca batıklık durumunu aşmak ve bununla beraber işletmenin karlılığını tekrardan elde etme amacına ilişkin olan, gereken tüm mali ve yapısal tedbirlerin alınmasını ifade eder (Akdeniz ve Kayıhan, 2014).

İyileştirmede amaç, sermaye şirketi veya kooperatifin borca batıklığını gidererek işletmenin tüzel kişiliğinin devamlılığını, karlılığını ve erteleme kararının verildiği zamana oranla işletmenin mali durumunun daha iyi bir hale getirilmesinin sağlanmasıdır (Dumlupınar, 2014).

İflasın ertelenmesinin mahkemece kabul edilebilmesi için; sermaye şirketi/kooperatifin borca batık bir halde olması ve mali durumu iyileştirme ümidinin ve kurtarılmasının mümkün olması gerekir (Küçüköner, 2012). Çünkü İcra ve İflas Kanunu'nda, iyileştirme ümidi iflas ertelenmesinin zorunlu bir koşulu olarak belirlemektedir (İİK, 2004). İflasın ertelenmesi kurumu borca batmış olan her sermaye şirketi/kooperatif için değil, iyileştirme ümidi mümkün olan sermaye şirketi/kooperatif için getirilmiş bir düzenlemedir (Güngör, 2016).

3.1.6. Alacaklıların Durumu İflasın Açılmasına Oranla Daha Kötü Bir Duruma Sokulmaması

İflasın ertelenmesi müessesesi öncelikle şirketin menfaatleri göz önünde bulundurularak düzenlenmiş olmasına rağmen alacaklıların kanunen korunan menfaatleri veya alacaklılar için sağlanan garantilerin ihlali söz konusu olmamalıdır (Erkek, 2013).

İflasın ertelenmesi müessesesinin düzenlendiği gerek Türk Ticaret Kanunu'nun 376 ve 377. maddesinde gerekse de İcra ve İflas Kanunu'nun 179. maddesinde kanun koyucu alacaklıların mevcut durumunun iflasın açılmasına oranla daha kötü bir duruma sokulmaması şeklinde bir koşul aramamıştır (Seyfi, 2007). Ama Yargıtay 19. Hukuk Dairesi bir kararında "... alacaklıların da menfaatleri kuşkusuz korunmalıdır" şeklinde ifade etmiştir (Yılmaz, 2009).

3.1.7. İflasın Ertelenmesinin Talep Edilmesi

Borca batmış bir halde olan sermaye şirketinin iflasının ertelenmesine karar verilebilmesi için, ilk önce yetkili ticaret mahkemesine iflasın ertelenmesine dair bir talepte bulunulması gerekir. Aksi takdirde yetkili ticaret mahkemesi, iflasın ertelenmesi talebini re'sen alabileceği bir karar değildir (Yıldız, 2016; Alptürk ve Bostancıoğlu, 2011; Oy, 2009).

İflasın ertelenmesi talebi, hem idare ve temsille vazifelendirilmiş kimseler hem de alacaklılar bakımından isteğe bağlı bir taleptir. Ancak iflasın ertelenebilmesi için varlığı zorunlu olan şartlardan biridir (Dumlupınar, 2014; Arzova vd., 2016). Bu bağlamda talep olmadan iflasın ertelenmesi kararı verilemez.

3.1.8. İyileştirme Projesinin Mahkemeye Sunulması

Mahkeme, sermaye şirketinin mali durumunun iyileştirilmesi ümidinin var olup olmadığı hakkında bir kaniya varabilmesi için (Musaballı, 2005) iflasın ertelenmesi talebi ile beraber mahkemeye iyileştirme projesini de sunmak zorundadır (Alptürk ve Bostancıoğlu, 2011; Börü, 2016). İflasın ertelenmesi için gerekli olan bu zorunluluk TTK'nın 377. maddesinde ve İİK'nun 179. maddesinde ifade edilmektedir.

3.1.9. Fevkalade Mühletten Yararlanılmamış Olması

Sermaye şirketi iflâsın ertelenmesi müessesesinden yararlanabilmesi için ayrıca fevkalade süreden de yararlanmamış olması gerekir (Dumlupınar, 2014). Yani iflas erteleme talebinin diğer bir sınırlaması sermaye şirketinin fevkalade mühlet elde etmiş olmasıdır (Öztek, 2006).

Nitekim Yargıtay 19. Hukuk Dairesi'nin verdiği bir kararda; "İflasın ertelenmesi için erteleme talebinde bulunan şirketin ... fevkalade mühletten (İİK, 2004) yararlanmamış olması gerekir" (Milanloğlu, 2014) ifadelerine yer verilmiştir.

3.1.10. İflasın Erteleme Masraflarının Mahkeme Veznesine Depo Edilmesi

Kanunda açıkça düzenlenmemekle birlikte doktrinde iflasın ertelenmesi şartlarından bir diğeri de başta iflasın ertelenme kararının ilanı ve bildirim masrafı, bilirkişi masrafları, atanması durumunda kayyım ücreti ve mahkeme tarafından alınacak diğer tedbirlerin uygulanabilmesi için gerekli masraflar, iflas erteleme talebinde bulunanlar tarafından peşin olarak mahkeme veznesine depo edilmesidir (Yıldız, 2016; Özkes, 2007; Uzay, 2008; Musaballı, 2005). Bunun için İİK'nun 181. maddesinde masrafların peşin ödenmesine ilişkin İİK'nun 160. maddesine yapılan atıf da göz önünde tutulur (Akdeniz ve Kayıhan, 2014).

3.1.11. Şirketin veya Kooperatifin Mahkemece İflasın Ertelenmesine Layık Görülmesi

İflasın ertelenmesi şartlarına, 09.08.2016 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 6728 sayılı Yatırım Ortamının İyileştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile İİK'nun 179. maddesinde yapılan değişiklikle yeni bir şart eklenmiştir. Bu şart iflas erteleme yargılaması sonucunda mahkeme tarafından şirket veya kooperatifi iflas ertelemeye layık görmesi durumudur.

Yapılan bu değişiklik İİK'nun 179/a maddesinin son fıkrasında düzenlenmiştir. Bu maddeye göre: "*Mahkeme, projeyi ciddi ve inandırıcı bulur ve şirket veya kooperatifi iflasın ertelenmesine layık görürse iflasın ertelenmesine; şirket veya kooperatifin borca batık olmadığını tespit ederse erteleme talebi ile iflas davasının reddine; aksi takdirde şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir*" şeklinde ifade edilmiştir.

3.2. İflasın Ertelenme Süresi

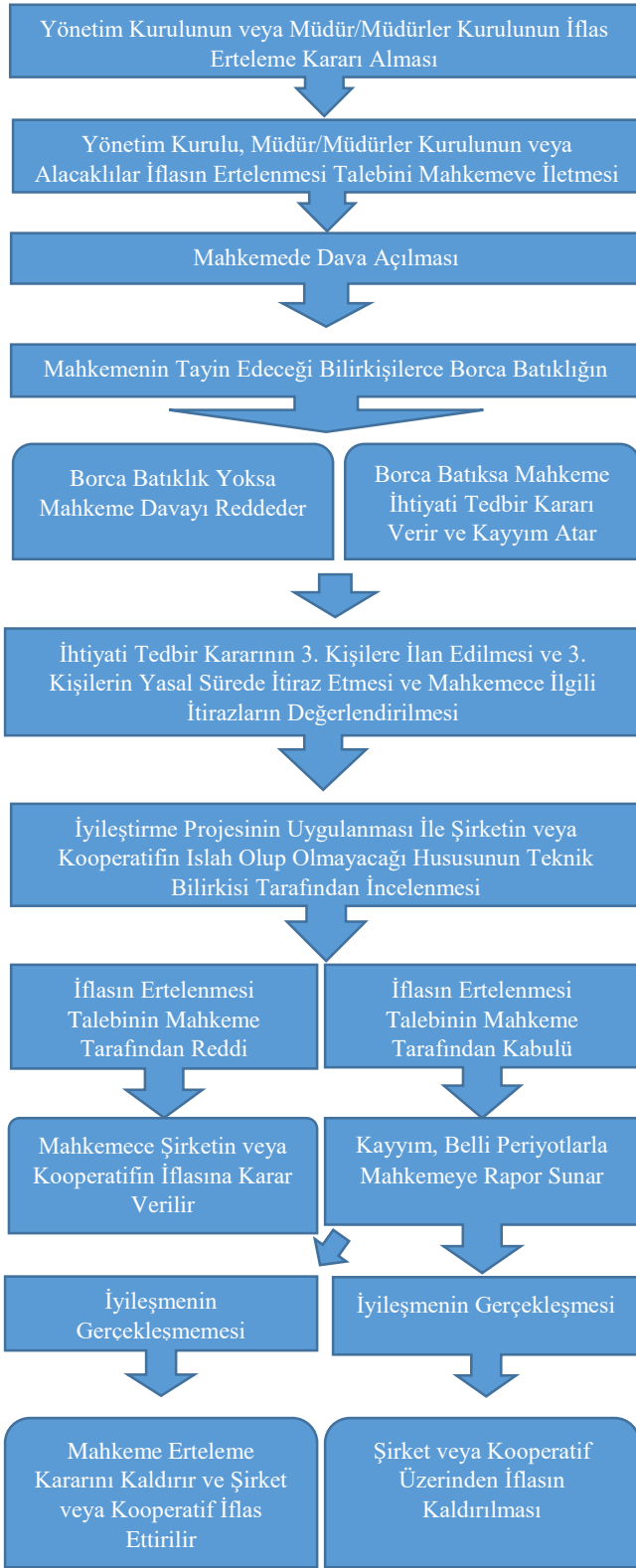
İİK 179/b maddesince iflas erteleme süresi 1 yıldır. Bu 1 yıllık süre kayyım veya kayyım heyetinin verdiği raporlar doğrultusunda 1 yıl daha uzatılabilmektedir. Eğer alacaklıların haklarının korunduğu ve işletme faaliyetlerinin mahkemeye sunulan proje kapsamında pozitif bir şekilde yürüdüğü kanaati mevcutsa bu süre uzatılabilir. Aksi takdirde, şirketin mali yapısının iyileşmemesi hatta daha da kötüye gitmesi ve alacaklılara hakkaniyet çerçevesinde yaklaşılması durumunda, şirketin veya kooperatifin mahkemece iflasına karar verilebilir (Varıcı, 2014). Bu bağlamda iflasın ertelenmesinin toplam süresi iki yılı geçmemektedir.

İflasın ertelenmesi süresinin sonunda iki ihtimal ile karşılaşılır (Kuru, 2006):

- (i) Şirketin veya kooperatifin mali durumu düzelmiştir, yani aktif borçlarını karşılayacak duruma gelmiştir. Bu halde, mahkemenin iflasın ertelenmesi kararını kaldırması gerekir. Bununla şirket veya kooperatif tekrar normal durumuna kavuşmuş olur.
- (ii) Şirketin veya kooperatifin mal durumu düzelmemiştir ve düzelmesi ihtimali de olmadığından, iflasın ertelenmesi süresini uzatmakta da bir fayda görülmemektedir. Bu halde, ticaret mahkemesi şirketin veya kooperatifin iflasına karar verir ve şirket veya kooperatif iflas hükümlerine göre tasfiye edilir.

3.3. İflasın Ertelenme Süreci

Hukuk sistemimizde iflas erteleme müessesesinin işleyişinin büyük bir payı İcra ve İflas Kanunu'nun ilgili maddeleri ile düzenlenmiş olmakla beraber, açık olmayan hususlar Yargıtay kararları ile tamamlanmıştır. İflasın ertelenmesi müessesesi, borca batık olma durumunun ortaya çıkması ile başlayan ve nihayetinde iyileşme veya iflasla sonlanan, içinde birçok ayrıntıyı içeren bir süreçtir (Uzay, 2008; Toplu, 2016). Söz konusu süreç aşağıdaki şekildeki gibi özetlenebilir;

Şekil 1. İflas Erteleleme Süreci Aşamaları

4. Uygulama

İnşaat sektöründe, inşaat malzemeleri üretimi ve satışıyla uğraşan ABC İnşaat ve Ticaret Anonim Şirketi'nin, ülke ve faaliyette bulunduğu bölgede yaşanan ekonomik gelişmeler şirketi olumsuz etkilemiş ve yaşanan sıkıntılar, şirketin mali yapısının bozulmasına neden olmuştur. Bu nedenle alacaklarını zamanında tahsil edememesi ve yeni yatırımlarının finansmanı için bankalardan sağladığı kredi geri ödemelerinde sorunlar yaşaması nedeniyle borca batık

hale geldiğini ve sunulan iyileştirme projesiyle kısa sürede durumunu düzeltebileceği gerekçesiyle borca batıklığa dayalı olarak iflas erteleme davası açtığını ve mahkemeye yaptırılan bilirkişi incelemesi sonunda, bilirkişi kurulunca aşağıdaki şekilde bir bilanço hazırlanmıştır.

Tablo 4. ABC Şirketinin Ara Bilançosu ve Borca Batıklığa Esas Bilançosu (Aktifler)

Aktif (Varlıklar)	Ara Bilanço	Borç Batıklık Bilançosu
	Kayıtlı Değer	Rayiç Değer
I. Dönem Varlıklar	6.000.000	5.500.000
A. Hazır Değerler	200.000	200.000
1. Kasa	5.000	5.000
2. Alınan Çekler	195.000	195.000
C. Ticari Alacaklar	1.500.000	1.500.000
1. Alıcılar	1.500.000	1.500.000
E. Stoklar	3.500.000	3.500.000
1. İlk Madde ve Malzeme	1.000.000	750.000
2. Ticari Mallar	3.000.000	2.750.000
3. Stok Değer Düşük Karşılığı (-)	(500.000)	-
G. Gelecek Aylara Ait Girdiler ve Gelir Tahakkukları	300.000	-
1. Gelecek Aylara Ait Girdiler	300.000	-
H. Diğer Dönen Varlıklar	500.000	300.000
1. Peşin Ödenen Vergiler	100.000	100.000
2. İş Avansları	200.000	200.000
3. Sayım ve Tesellüm Noksansları	200.000	-
II. Duran Varlıklar	15.000.000	8.250.000
D. Maddi Duran Varlıklar	7.000.000	6.250.000
1. Arsa ve Araziler	700.000	1.000.000
2. Makine ve Cihazlar	5.875.000	4.000.000
3. Taşıtlar	1.125.000	1.250.000
4. Birikmiş Amortismanlar (-)	(700.000)	-
E. Maddi Olmayan Duran Varlıklar	8.000.000	2.000.000
1. Haklar	2.000.000	2.000.000
2. Şerefiyeler	3.000.000	-
3. Özel Maliyetler	3.500.000	-
4. Birikmiş Amortismanlar (-)	(500.000)	-
Aktif (Varlıklar) Toplamı	21.000.000	13.750.000

Tablo 5. ABC Şirketinin Ara Bilançosu ve Borca Batıklığa Esas Bilançosu (Pasifler)

Pasif (Kaynaklar)	Ara Bilanço	Borç Batıklık Bilançosu
	Kayıtlı Değer	Rayiç Değer
III. Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar	18.500.000	18.500.000
A. Mali Borçlar	7.500.000	7.500.000
1. Banka Kredileri	7.500.000	7.500.000
B. Ticari Borçlar	2.500.000	2.500.000
1. Satıcılar	2.500.000	2.500.000

C. Diğer Borçlar	7.000.000	7.000.000
1. Ortaklara Borçlar	5.000.000	5.000.000
2. Personele Borçlar	2.000.000	2.000.000
F. Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler	1.500.000	1.500.000
1. Ödenecek Vergi ve Fonlar	1.300.000	1.300.000
2. Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	200.000	200.000
IV. Duran Varlıklar	-	-
V. Öz Kaynaklar	2.500.000	-
A. Ödenmiş Sermaye	2.500.000	-
1. Sermaye	2.500.000	-
B. Kar Yedekleri	100.000	-
1. Özel Fonlar	100.000	-
C. Geçmiş Yıl Zararları (-)	(100.000)	-
1. Geçmiş Yıl Zararları (-)	100.000	-
Pasif (Kaynaklar) Toplamı	21.000.000	18.500.000

Dönen Varlıklar:	5.500.000 TL
Duran Varlıklar:	8.250.000 TL
Mevcut+Alacak Toplamı:	13.750.000 TL
Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar:	18.500.000 TL
Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar:	0 TL
Yabancı Kaynaklar Toplamı	18.500.000 TL

Bilançodan görüleceği üzere şirketin mevcut ve alacakları toplamı 13.750.000 TL ve yabancı kaynaklar (borçlar) toplamı ise 18.500.000 TL'dir. Bu durum, şirketin toplam borçlarının toplam varlıklarını 4.750.000 TL (18.500.000-13.750.000) aştığı ve borca batıklık oranının 0,74 yani negatif olduğu, dolayısıyla şirketin BORCA BATIK olduğunu göstermektedir.

4.1. ABC İnşaat ve Ticaret Anonim Şirketi'nin İyileştirme Projesi

Firma çözüm projeleri olarak aşağıdaki önerilerde bulunmuştur:

- (i) Firmanın halî hazırda mevcut 2 hizmet alım sözleşmesi mevcuttur. Bu hizmet alım ihalelerinden elde edilecek kar payları çözüm projesinin esasını oluşturmaktadır.

Tablo 6. ABC Firmasının 2 Hizmet Alımı Sözleşme Bedeli

SR	İşin Adı	Yüklenici Firma	Sözleşme Tarihi	Sözleşme Bedeli
1	X Hastanesi Yapım İşİ	ABC A.Ş	25/08/201*	4.250.000 TL
2	Y Karayolu Bakım Onarım İşİ	ABC A.Ş	30/10/201*	2.500.000 TL

- (ii) Firma kendi ortakları ve yan kuruluşlardan maddi menfaatler sağlayacaktır.
- (iii) Firma adına kayıtlı bulunan gayrimenkuller değerlendirilecek ve katkı sağlanacaktır.
- (iv) Firmanın alacaklı olduğu icra dosyalarından tahsil edilecek alacaklar da alacaklılara dağıtılacaktır.
- (v) Zorunlu giderler dışındaki giderlerde azaltılacaktır.

- (vi) İcra takibine konu olmamış ancak tahsil edilmemiş alacaklar tahsil edilecektir.

Yukarıda sayılan hususlar gerçekleştirildiğinde, firmanın faaliyetlerini sürdürme imkânına kavuşması, ekonomiye katkı sağlayacağı ve borçlarını ödeyerek alacaklıların mağduriyetinin giderilmesi sağlanacaktır.

4.2. Mahkeme ve Bilirkişi Heyetinin Çalışmaları

ABC İnşaat ve Ticaret Anonim Şirketi'nin avukatı Bay A, 15/01/201x tarihinde yukarıda özetlenen iyileştirme projesi ve ara bilançonun da bulunduğu dava dosyası ile Van 1. Asliye Mahkemesi'ne iflas erteleme talebiyle dava başvurusunda bulunmuştur. Dava hâkimi, dosyayı inceledikten sonra 5 kişilik bir bilirkişi heyeti atamıştır. Bu bilirkişi heyetinde, alanlarında uzman makine mühendisi, inşaat mühendisi, yeminli mali müşavir, finans ve hukuk uzmanı yer almaktadır. 17/01/201x tarihinde Dava hâkimi yanında bilirkişi heyeti bulunmak suretiyle ABC İnşaat ve Ticaret Anonim Şirketi'ne keşifte bulunmuşlardır.

Keşif anında gerekli araştırmalar yapılmış ve firma yetkilisi ile görüşülmüştür. Keşif tutanağı tutulduktan sonra Dava hâkimi, bilirkişi heyetindeki uzmanlara görevlerini tevdi etmiş ve ivedilikle (1 hafta içinde) Bilirkişi Raporu'nun düzenlenmesini istemiştir.

Bilirkişi heyetinden Makine Mühendisi Bay E, ABC şirketinin Duran Varlıklarının rayiç bedellerinin tespitini; İnşaat Mühendisi Bayan C, ABC şirketinin Stoklarının rayiç bedellerinin tespitini; bilirkişi heyetinden Yeminli Mali Müşavir Bay F ve Finans Uzmanı Bay X, ABC şirketini ziyaret ederek, yasal defterlerini kontrol etmiş ve firmanın hazırladığı ara bilanço ile bilirkişi heyetinin çalışmaları sonucunda tespit edilen değerlere göre yukarıdaki Borca Batıklık Bilançosunu düzenlemiştir.

Bilirkişi heyetinden hukuk uzmanı Bayan C, heyet üyelerinin yaptıkları çalışmaları derledikten sonra Mahkeme Heyeti'ne sunulacak olan Bilirkişi Raporu'nu düzenlemiş ve sonuç kısmını şöyle özetlemiştir:

Davacı vekilinin 15/01/201x tarihli dava dilekçesi ve eki evrak ile dosya münderecatında yer alan şirket kayıtlarına göre; kayıtlı değerlere göre aktiflerin, finansal yönden pasifleri karşılamadığı ve bu durumun ise davacı şirketin borca batık olduğuna delalet ettiği;

İyileştirme projesine göre şirketin daha önceden yapılan hizmet alımlarından ve mevcut işlerden elde edilecek kazançların, şirketi negatif durumdan çıkartarak pozitif geçmesinin temin edilebileceği,

Davacı şirketin daha önceki yıllarda yapmış olduğu hizmet alımlarına göre piyasada iş yapabilen bir firma olduğu, önemli ölçüde personel istihdam ettiği;

Şirketin iflasına karar verilmesi durumunda işletmeye dâhil olan unsurların parçalanarak satışlarından elde edilecek hasılatın, mevcut borçlara, isleyecek faizler de dikkate alındığında alacaklıların tüm alacaklarını karşılamaya yetmeyeceği;

İİK md.179 uyarınca iflası ve fakat şirketin mali durumunun iyileştirilmesi ihtimalinin varlığından söz

edilerek iflasının ertelenmesi talep edilen davacı şirketin mali durumunun borca batık hale düştüğü olduğu;

İyileştirme projesi ve eklerinde yer alan sözleşmelerin gözetilerek davacı şirketin faaliyetini sürdürmesine imkân sağlanması halinde davacı şirketin 1 yıl daha erteleme süresi içinde borca batık durumundan kurtulabileceği yolunda görüşülmüştür.

Takdiri yüce mahkemeye ait olmak üzere gereğini saygıyla sunarız.

5. Sonuç

Ticari hayat, getirdiği kazanımlarla birlikte bir takım riskleri de bünyesinde barındırmaktadır. Bilindiği üzere ticari faaliyette bulunan müteşebbislerin temel amacı kar elde etmektir. Ancak zaman zaman bu amaçlarına ulaşmak bir yana mevcudu da korumayarak zarar da edebilmektedirler. Bu zararlarını zamanla kapatamayan tacirler ciddi borç yükleriyle muhatap olmakta ve borca batık duruma gelmektedirler. Alacaklarına karşı sorumluluklarını yerine getiremeyen bu tacirler iflasla karşı karşıya kalabilmektedirler.

Sermaye şirketlerinde ortaklar, şirketin kendi borçlarından dolayı şahsi malvarlıkları ile sorumlu olmadıkları, şirket alacaklıları alacaklarını tahsil için sadece borçlu şirketin malvarlığına başvurabildikleri için, borca batıklık hukuken doğrudan doğruya iflas nedenidir. Ancak, bir işletmenin var olmasının çeşitli menfaat gruplarını ilgilendirmesinden dolayı Kanun Koyucu işletmelerin hayatîyetlerinin sona ermesi yerine sürdürülmesi amacıyla düzenlemeler yapmıştır (Yılmaz, 2009). Yapılan bu düzenlemelerden biri TTK'nın 377. maddesi, İİK'nun 179. maddesi ve Kooperatifler Kanunu'nun 63. maddesinde yer alan iflasın ertelenmesi müessesesidir.

İflasın ertelenmesi talebinin gündeme gelebilmesinin önemli koşulu sermaye şirketinin borca batık bir durumda bulunup bulunmadığıdır. Sermaye şirketi borca batık bir durumda değilse mahkemece iflasın ertelenmesi kararının verilmesi mümkün olmayacaktır. Borca batık olma halinin anlaşılması borca batıklık bilançosundan ortaya çıkacaktır. Borca batıklık bilançosunun aktif tarafında, bilançonun düzenlendiği tarihteki muhtemel satış değerleri yer almalı; pasif tarafında ise, yıllık bilançonun pasif tarafında yer alan tüm kalemler değil, ödenmesi gereken gerçek şirket borçlarına yer verilmelidir (Küçük, 2011). Bunun yanında bir diğer önemli şart işletmenin mali durumunun iyileşme ümidini gösteren ciddi ve inandırıcı bir iyileştirme projesinin sunulmasıdır. Erteleme talebinde bulunan taraf, erteleme talebiyle birlikte iyileştirme projesinin yanında gerekli olan her türlü bilgi ve belgeyi mahkemeye sunmalıdır. Bunun dışında iflasın ertelenmesi için yapılan veya yapılacak masraflar da mahkeme veznesine depo edilmelidir.

Mahkeme, iflâsın ertelenmesi kararı ile birlikte borçlu şirketin malvarlığını korumak için gerekli tedbirler alır ve bunun yanında borçlu şirketin veya kooperatifin malvarlığını idare etmek ve borçlunun işlemlerini kontrol etmek için yönetim kayyımı veya denetim kayyımı atar (Ermenek, 2008).

Toplamda 2 yılı geçemeyen iflasın ertelenme süresi, 1 yılı iflas erteleme kararının verilmesiyle, 1 yılı ise iflas erteleme kararının uzatılmasıyla oluşur. Bu süreç içerisinde şirket veya kooperatif, iyileştirme projesinde sunmuş olduğu iyileştirmeye yönelik tedbirleri kayyım gözetim ve denetiminde uygular. Şayet iflas erteleme süresince şirketin borca batıklığı giderilemediği takdirde mahkeme, şirketin veya kooperatifin iflasına karar vererek, şirket veya kooperatif iflas masasına devredilir. Fakat uygulanan projeler neticesinde şirketin veya kooperatifin borca batıklık durumu ortadan kalkarsa, mahkeme kayyım ve bilirkişilerden aldığı raporlar doğrultusunda şirket/kooperatif üzerindeki iflas erteleme kararını kaldırır ve şirket/kooperatif normal ticari faaliyetlerine devam eder (Şimşek, 2014).

Ticari hayatın istikrarı için çok faydalı olabilecek olan ve iyi niyetli şirketlerin kurtulmasına hizmet eden iflasın ertelenmesi müessesesi, kötü niyetli şirket/kooperatifler tarafından suiistimal edilen bir kurum haline gelmiştir. Fakat aslında sorun, iflas erteleme müessesesinde değil, kurgulanan mekanizmadadır. Bu bağlamda iflasın ertelenmesi müessesesinin kötüye kullanılmasının belli başlı bazı aksayan yönlerinin olmasıyla birlikte kanun boşluklarından yararlanmaya çalışan kötü niyetli mükelleflerin de hileli yöntemleri bulunmaktadır. Bunları kısaca özetlersek;

- (i) Mahkemece atanan ve iflas erteleme süresince firma yönetiminde yer alan kayyımların, ilgili sektörün gerektirdiği mesleki bilgi, deneyim ve yeterliliğe sahip olmamaları,
- (ii) Firmanın iflas erteleme talebine dayanak oluşturacak iyileştirme projesinin, yani borçlarından nasıl kurtulacağına ilişkin çıkış planının, gerçekçi ve uygulanabilir olup olmadığının yeterince ve gerektiği gibi değerlendirilmemesi,
- (iii) Mahkeme tarafından atanan yerel bilirkişilerin uzmanlık ve yeterliklerine ilişkin zafiyetler,
- (iv) Erteleme kararı almak amacıyla firmanın iş hacmi ve geçmiş performansıyla örtüşmeyen, şişirilmiş değerlerle hazırlanmış iyileştirme projeleri,
- (v) İyileştirme projelerinde borç yapılandırmasını yapacaklarını belirten şirket veya kooperatiflerin borç yapılandırma anlamında herhangi bir girişimde bulunmamaları,
- (vi) Şirket veya kooperatifler, borca batık olduklarını göstermek için kendi şirketlerini birbirine borçlandırma olarak göstermeleri,
- (vii) İflas erteleme kararını kullanan mükellefler şirketlerin içini boşaltmaları ve işletmeleri yeni şirketlere aktarmaları gibi iflasın ertelenmesinin suiistimal edilmesinin birçok şekli görülmektedir.

İşte tüm bu ortaya çıkan aksak yönleriyle beraber suiistimale açık olan iflasın ertelenmesi müessesesi 20 Temmuz 2016 tarihli, 9064 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla ülke genelinde ilan edilen olağanüstü hal kararıyla OHAL süresi ile kısıtlı olmak üzere; iflasın ertelenmesi başvuruları ve tedbir hükümleri ile ilişkili yasak ve kısıtlamalar getirilmiştir. Daha sonra 15.03.2018 tarih ve 7101 sayılı 7101 Sayılı ile iflas erteleme müessesesi yerine konkordato getirilmiştir.

İİK'na göre Konkordato tanımı; borçların yeniden yapılandırılması suretiyle iflasa tabi borçluların mali durumunun düzeltilerek iflastan kurtulmasını, diğer borçluların ise mali durumunun düzeltilmesini amaçlayan, alacaklıların da belirli bir tenzilatla veya vadede alacağına kavuşmasını sağlayan ve mahkemenin tasdiğiyle taraflar açısından bağlayıcı hale gelen bir anlaşmadır.

Şekil açısından değerlendirildiğinde; iflas erteleme, esas olarak bir borca batıklık bilançosunun ve bir iyileştirme projesinin varlığını gerektirir. Konkordato'da ise sadece usulüne uygun bir konkordato projesinin varlığını gerektirir. Konkordato herkese açık bir imkândır: sermaye şirketleri, gerçek kişi ticari işletmeleri, gerçek kişiler gibi. Oysa iflas erteleme sadece sermaye şirketlerinin ve kooperatiflerin başvurabileceği bir yoldur. Hem konkordato hem iflas erteleme, bir borçlunun mali durumunun düzeltilmesine imkân verebilir. Ancak; iflas erteleme, sadece borçları aktiflerinden fazla olan, borca batık olan borçlunun başvurabileceği bir yol iken, konkordato borç ödemedi aciz halde olan bir borçlunun da başvurabileceği yollardır.

Önceki düzenleme olan İflas ertelemeye; bilirkişi ve kayyum kurumunun ön planda olma durumu varken, Konkordato'da alacaklılar ve kolektif olarak Alacaklılar Kurulunun karar alma, raporlama ve bir nevi denetim kabiliyetinin mevcudiyeti sebebiyle farklılıklar ve aktif rol almaları söz konusu olabilmektedir. Konkordato'da, alacaklılarında aktif rol alarak sisteme dâhil olması sayesinde daha saydam ve daha denetlenebilir bir süreç ortaya çıktığından eski düzenlemelerden daha doğru ve kesin sonuçlara, tüm taraflar açısından, ulaşılabileceği söylenebilir (Atlı, 2018).

Bu çalışmada, Van ilinde iflas erteleme davasında bulunan bir firmanın bilgilerinden yararlanılarak iflas erteleme ve borca batıklık hakkında bilgi verilmiştir. İflas erteleme başvurusunda bulunan firmanın mahkemeye yapmış olduğu başvuru sonrasında borca batıklık bilançosu düzenlenmiş daha sonra bilirkişi heyetinin mahkemeye tevdi ettiği raporlarla firmanın borca batık olduğu tespit edilmiş ve bununla beraber mahkeme firmanın iflas erteleme talebini kabul etmiştir.

Kaynakça

Akdeniz, M., & Kayıhan, Ş. (2014). *İflasın ertelenmesi ve hukuki sonuçları dava dilekçesi örneği ve yargıtay kararları ekleri ile*. İstanbul: Kabalcı Yayıncılık.

Alptürk, E., & Bostancıoğlu, E. (2011). *İflas ertelemesinin hukuksal ve vergisel boyutu*. Lebib Yalkın Yayınları, LYY Mevzuat Dergisi, (Erişim: 07/01/2011), <http://www.vmhk.org.tr/iflas-ertelemesinin-hukuksal-ve-vergisel-boyutu/>.

Arslan, R. (2008). İflasın ertelenmesi uygulamaları. *Bankacılar Dergisi*, 116-123.

Arzova, S. B., Yavaş, M., & Küçük, B. (2016). *Hukuki ve mali yönden iflasın ertelenmesi ve borca batıklık bilançosu*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Aslanoğlu, S., Yavaş, M., & Özalp, A. R. (2014). *İflasın ertelenmesinde kamu alacaklarına sağlanan imtiyaz*. Yaklaşım Dergisi, 253, Ocak 2014. (Erişim: 01/06/2017), www.turkhukuk sitesi.com/makale_1762.htm/

Atalay, O. (2010). İflas sistemimiz neden iflas etti. *Medeni Usul ve İcra-İflas Hukukçuları Toplantısı VIII, Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları*, 181-206.

Atlı, (2018). *İflasın yeni ertelenme şekli konkordato sözleşmesi*. (Erişim: 12/06/2018), atli.av.tr/2018/04/27/iflasin-yeni-ertelenme-sekli-konkordato-sozlesmesi/

Aydemir, E. (2013). *İflasın ertelenmesi ve kayyım*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Beylik, A. (2011). *İflasın ertelenmesinin hukuki boyutu*. (Erişim: 19/12/2017), www.adaletbiz.com/iflasin-ertelenmesinin-hukuki-boyutu-makale128.html.

Bitlisli, F., & Yılmaz, T. (2016). İflasın ertelenmesinde borca batıklık bilançosunun oluşturulması: bir uygulama. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 207-223.

Börü, L. (2016). İflasın ertelenmesinde iyileştirme projesinde öngörülen iyileştirme tedbirlerinin somutlaştırılması gerekliliği üzerine bazı değerlendirmeler. *Ankara Barosu Dergisi*, 1, 185-216.

Çetin, Ö. K. (2010). *İflasın ertelenmesi bağlamında kayyım*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Ankara Üniversitesi.

Diril, M. (2014). *İflas erteleme nedir? hukuki ve mali sonuçları açısından iflas erteleme sürecinin incelenmesi*. İzmir SMMMO.

Dumanoğlu, S. (2011). *İflasın ertelenmesi, borca batıklık ve iyileştirme projeleri*. İstanbul: Beta Basım Yayım.

Erkek, C. Ü. (2013). *İflasın ertelenmesinin şartları*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

Eroğlu, N. (2014). *İflasın ertelenmesi talebi üzerine alınabilecek tedbirler ve erteleme kararının sonuçları*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Başkent Üniversitesi.

Güçlü, M. (2016). İflas ertelemesi: uygulamada yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri. *Bankacılar Dergisi*, 96.

Güngör, M. (2016). *İflasın ertelenmesinde borca batıklık, rayiç değer tespiti ve iyileştirme projesi*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.

İşık, Z. (2010). *İflasın ertelenmesinin usul ve esasları*. Yüksek Lisans Tezi. Kocaeli: Kocaeli Üniversitesi.

İİK (2004). *İcra ve İflas Kanunu*. (Erişim: 01/06/2017), <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.3.2004.pdf>.

Kırtıoğlu, S. S. (2007). *İflas davası*. Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi.

Kuru, B. (2006). Pasifi aktifinden fazla olan sermaye şirketlerinin iflası. *Medeni Usul Hukuku, İcra ve İflas Hukuku ve Diğer Konular*. İstanbul: Arıkan Yayınları.

Küçüköner, Ü. (2012). *İflas erteleme davaları*. (Erişim: 25/12/2017), http://www.kucukoner.av.tr/DOSYALAR/iflas_erteleme_davaları.pdf.

Milanlioğlu, U. K. (2014). *İflas ertelenmesinde iyileştirme projeleri ve iyileştirme projelerinin özellikleri*. Doktora Sunum Ödevi. İstanbul: Kadir Has Üniversitesi.

- Musaballı, A. (2005). *İflasın ertelenmesi şartları*. (Erişim:25/12/2017), http://www.turkhukuksitesi.com/makale_240.htm.
- Oy, O. (2009). *İflasın ertelenmesi*. İstanbul: Beta Basım Yayım.
- Özalp, A. R. (2013). *İflasın ertelenmesi etkilerinin değerlendirilmesi*. (Erişim: 14/12/2017), <http://www.musbarosu.org.tr/Detay.aspx?ID=20438&Tip=Haber,%20Tarih:%2016.09.2013>.
- Özekes, M. (2007). *İflasın ertelenmesi. Medeni Usul ve İcra İflas Hukukçuları Toplantısı II-III*, Ankara: Türkiye Barolar Birliği Yayınları, 453- 527.
- Özkan, Ö. (2008). Mahkemece iflasın ertelenmesi kararının verilmesinin şüpheli alacak karşılığı ayrılmasına etkisi. *İSMMMO Yayın Organı, Mali Çözüm Dergisi*, 87.
- Öztek, S. (2006). *İflâsın ertelenmesi. Bankacılar Dergisi*, 59, 39-83.
- Seyfi, R. (2007). *Sermaye şirketlerinde iflâsın ertelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Kayseri: Erciyes Üniversitesi.
- Toplu, M. C. (2016). Ticari işletmelerde iflasın ertelenmesinde iyileştirme süreci ile borca batıklık tespitine yönelik değerlendirme. *İSMMMO Yayını, Mali Çözüm Dergisi*, 59-73.
- TTK (2011). *6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu*. (Erişim: 01/06/2017), <http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.6102.pdf>.
- Uzay, Ş. (2008), *Muhasebeci bakış açısı ile iflas erteleme süreci*. (Erişim:25/12/2017), http://iibf.erciyes.edu.tr/akademi/mh/suzay/SUZAY_IES.pdf.
- Varıcı, İ. (2014). *İflas ertelemesine başvuran şirketlerde kayyımın karşılaşılabileceği muhasebe düzensizlikleri: kobi'lerde durum değerlendirmesi. Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 2014/3.
- Yıldız, B. (2016). *İflasın ertelenmesi ve uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılmada muhasebe meslek mensubunun rolü. Journal of Accounting, Finance and Auditing Studies*, 192-223.
- Yılmaz, B. B. (2009). *İflasın tespiti ve ertelenmesi yönünden borca batıklık bilançosu ve iyileştirilmesi*. Ankara: Türmob Yayınları.